

Motion till riksdagen 2025/26:2638

av **Anders W Jonsson (C)**

Myskoxens framtid i den svenska fjällvärlden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge ett uppdrag till Naturvårdsverket att ta fram ett beslutsunderlag inför ett ställningstagande rörande myskoxens framtid i den svenska fjällvärlden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Myskoxens bevarandestatus i Sverige. Samtidigt har insatser gjorts för att öka allmänhetens intresse och kunskap om arten – en återinvandrare till våra fjäll som överlevt den senaste istiden och som förkroppsligar en urtida närvaro.

De senaste 50 årens stödinsatser har varit framgångsrika. Ett konkret resultat är att den lilla flocken i Härjedalen, som idag består av knappa 10 individer, har en bättre genetisk variation än de cirka 250 myskoxar som lever i Dovrefjell, vilka härstammar från endast 11 individer som överlevde flykten från Östgrönland på 1900-talet. Trots denna framgång är den svenska populationen fortfarande alltför liten och sårbar för att kunna garantera artens långsiktiga överlevnad i landet.

Tidigare studier har visat att renar och myskoxar i arktiska ekosystem kan samexistera framgångsrikt utan negativa effekter för någon av arterna. Och det finns endast en minimal överlappning kring födan.

Myskoxens skyddsstatus är komplex och präglas av otydlighet. Trots att den betraktas som en art som spontant invandrat till Sverige efter år 1800, kom den från en population i Norge som introducerades av människor. Detta gör artens juridiska och förvaltningsmässiga status svårhanterlig.

Till skillnad från i Norge finns det ingen förvaltningsplan för myskoxen i Sverige då den inte anses som en svensk art. Från svenska myndigheters perspektiv anses arten ha introducerats i Norge och spontant invandrat till Sverige.

Ur ett naturvårdsperspektiv har byråkratiska hinder gjort att myskoxen hamnat i en gråzon. Enligt Naturvårdsverket är myskoxen varken rödlistad eller klassad som en hotad art, eftersom den inte har etablerat sig naturligt i landet på mycket lång tid.

Arten är listad som en globalt skyddsvärd art enligt Bernkonventionen, vilket ger den skydd som fridlyst enligt artskyddsförordningen. Men Bernkonventionen kräver inga specifika åtgärder eller förvaltningsplaner för arten. Därför har den aldrig prioriterats i något nationellt artskyddsarbete.

Myskoxens framtid i Sverige vilar på fortsatt stöd från Naturvårdsverket och berörda länsstyrelser. Utan deras medverkan, genom formella beslut och ett positivt förhållningsätt, är artens framtid i landet osäker.

En stärkt satsning på myskoxen skulle främja den biologiska mångfalden i de norsk-svenska fjällområdena, vilket är särskilt angeläget i en tid då mångfalden minskar i många ekosystem världen över.

Sedan ankomsten 1971 har myskoxen blivit en viktig symbol för Härjedalen, särskilt i västra Härjedalen. Dess karismatiska närvaro har bidragit till lokal stolthet och dessutom skapat ekonomiska möjligheter och arbetstillfällen för bygden. Många företag och verksamheter vill förknippas med detta magnifika djur, vilket ytterligare understryker dess betydelse för regionen.

Anders W Jonsson (C)